

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 183
«για την αναθεώρηση της (αναθεωρημένης) σύμβασης για την προστασία της μητρότητας,»

Η γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που συγκλήθηκε στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνήλθε εκεί στις 30 Μαΐου 2000, στην ογδοηκοστή όγδοη σύνοδό της,

Αφού έλαβε υπόψη της την αναγκαιότητα για αναθεώρηση της σύμβασης για την προστασία της μητρότητας (αναθεωρημένης), 1952, καθώς επίσης και της σύστασης για την προστασία της μητρότητας, 1952, προκειμένου να προωθήσει περισσότερο την ισότητα όλων των εργαζόμενων γυναικών, καθώς επίσης την υγεία και την ασφάλεια της μητέρας και του παιδιού και προκειμένου να αναγνωρίσει τη διαφορετική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των Μελών, καθώς επίσης και τη διαφορετικότητα των επιχειρήσεων και την ανάπτυξη της προστασίας της μητρότητας στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές,

Αφού έλαβε υπόψη της τις διατάξεις της παγκόσμιας Διακήρυξης των δικαιωμάτων του ανθρώπου (1948), της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης απέναντι στις γυναίκες (1979), της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού (1989), της Διακήρυξης και του Προγράμματος δράσης του Πεκίνου (1995), της Διακήρυξης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, για την ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης για τις εργαζόμενες (1975), της Διακήρυξης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία και τη συνέχειά της (1998) καθώς επίσης και τις διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις εργασίας που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ισότητας ευκαιριών και μεταχείρισης στους εργαζόμενους (άνδρες και γυναίκες) ιδιαίτερα τη σύμβαση για τους εργαζόμενους που έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις, 1981,

Αφού έλαβε υπόψη της την κατάσταση των εργαζόμενων γυναικών και σημειώνοντας την αναγκαιότητα να εξασφαλίσει την προστασία της εγκυμοσύνης, ως κοινή ευθύνη της Κυβέρνησης και της κοινωνίας,

Έχοντας αποφασίσει να υιοθετήσει συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με την αναθεώρηση της σύμβασης (αναθεωρημένης) και της σύστασης για τη προστασία της μητρότητας, 1952, ζήτημα που αποτελεί το τέταρτο θέμα της ημερήσιας διάταξης της συνόδου,

Έχοντας αποφασίσει ότι αυτές οι προτάσεις θα έπαιρναν τη μορφή διεθνούς σύμβασης,

Υιοθετεί, την 15^η μέρα του Ιουνίου του 2000, την ακόλουθη σύμβαση, που θα ονομάζεται Σύμβαση για την προστασία της μητρότητας, 2000.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης, ο όρος «γυναίκα» εφαρμόζεται σε κάθε άτομο γυναικείου φύλου, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση και ο όρος «παιδί» για κάθε παιδί, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση.

Άρθρο 2

1. Η παρούσα σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις απασχολούμενες γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που εντάσσονται στο πλαίσιο των άτυπων μορφών εξαρτημένης εργασίας.

2. Ωστόσο, κάθε Μέλος που επικυρώνει τη σύμβαση μπορεί, μετά από συνεννόηση με τις πιο αντιπροσωπευτικές ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, να εξαιρέσει συνολικά ή εν μέρει από το πεδίο εφαρμογής περιορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, εφόσον η εφαρμογή της σε αυτές τις κατηγορίες θα προκαλούσε ειδικά προβλήματα ιδιαίτερης σημασίας.

3. Κάθε Μέλος που επωφελείται από τη δυνατότητα που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο οφείλει στην πρώτη έκθεσή του για την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 22 του Καταστατικού Χάρτη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, να αναφέρει τις κατηγορίες εργαζομένων που εξαιρούνται και τους λόγους εξαίρεσής τους. Στις μεταγενέστερες εκθέσεις του, το Μέλος πρέπει να περιγράφει τα μέτρα που λαμβάνονται για την προοδευτική επέκταση των διατάξεων της σύμβασης σε αυτές τις κατηγορίες.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 3

Κάθε Μέλος πρέπει μετά από διαβουλεύσεις με τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, να υιοθετήσει τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι έγκυες ή οι θηλάζουσες γυναίκες να μη δεσμεύονται να εκτελέσουν μια εργασία η οποία έχει προσδιοριστεί από την αρμόδια αρχή ως επιβλαβής για την υγεία τους ή αυτή του παιδιού τους, ή που εκτιμήθηκε ότι επιφέρει σημαντικό κίνδυνο για την υγεία της μητέρας ή του παιδιού.

ΑΔΕΙΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 4

1. Με την προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης ή άλλου κατάλληλου πιστοποιητικού, έτσι όπως ορίζεται από την εθνική νομοθεσία και πρακτική, όπου να αναγράφεται η αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού της, κάθε γυναίκα για την οποία εφαρμόζεται η παρούσα σύμβαση, έχει δικαίωμα για άδεια μητρότητας διάρκειας δεκατεσσάρων εβδομάδων τουλάχιστον.
2. Η διάρκεια της προαναφερόμενης άδειας πρέπει να προσδιοριστεί από το Μέλος στη συνοδευτική δήλωση της επικύρωσης της παρούσας σύμβασης.
3. Κάθε Μέλος μπορεί στη συνέχεια να καταθέσει στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας νέα δήλωση επεκτείνοντας τη διάρκεια της άδειας μητρότητας.
4. Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την προστασία της υγείας της μητέρας και του παιδιού, η άδεια μητρότητας πρέπει να περιλαμβάνει μία περίοδο υποχρεωτικής άδειας έξι εβδομάδων μετά τον τοκετό, εκτός εάν σε εθνική κλίμακα έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τη κυβέρνηση και τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.
5. Η διάρκεια της προ τοκετού άδειας μητρότητας πρέπει να παραταθεί με μία άδεια ίση με την περίοδο μεταξύ της αναμενόμενης ημερομηνίας και της πραγματικής ημερομηνίας τοκετού, χωρίς μείωση της διάρκειας της υποχρεωτικής άδειας λοχείας.

ΑΔΕΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ Η ΕΠΙΠΛΟΚΩΝ

Άρθρο 5

Με την προσκόμιση ιατρικής βεβαίωσης, πρέπει να χορηγηθεί άδεια, πριν ή μετά την περίοδο της άδειας μητρότητας, σε περίπτωση ασθένειας, επιπλοκών ή κινδύνου επιπλοκών στην εγκυμοσύνη ή τον τοκετό.

Η φύση και η μέγιστη διάρκεια αυτής της άδειας μπορούν να προσδιοριστούν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

ΠΑΡΟΧΕΣ

Άρθρο 6

1. Παροχές σε χρήμα πρέπει να εξασφαλιστούν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή οποιοδήποτε άλλο τρόπο σύμφωνα με την εθνική πρακτική, στις γυναίκες που απουσιάζουν από την εργασία τους με άδεια που αναφέρεται στα άρθρα 4 ή 5.

2. Το ύψος των χρηματικών παροχών πρέπει να καθορίζεται σε τέτοιο επίπεδο ώστε η γυναίκα να μπορεί να εξασφαλίζει τη συντήρηση της ίδιας και του παιδιού της σε καλές συνθήκες υγείας και με βάση ένα ικανοποιητικό επίπεδο ζωής.

3. Εφόσον η νομοθεσία ή η εθνική πρακτική προβλέπουν ότι οι παροχές σε χρήμα, που καταβάλλονται για την άδεια που αναφέρεται στο άρθρο 4, προσδιορίζονται στη βάση των προηγούμενων αποδοχών, το ύψος αυτών των παροχών δεν πρέπει να είναι κατώτερο από τα δύο τρίτα των προηγούμενων αποδοχών της γυναίκας ή αυτών που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό των παροχών.

4. Εφόσον η νομοθεσία ή η εθνική πρακτική προβλέπουν ότι οι παροχές σε χρήμα που καταβάλλονται για την άδεια που αναφέρεται στο άρθρο 4, προσδιορίζονται με άλλες μεθόδους, το ύψος αυτών των παροχών πρέπει να είναι ανάλογο με αυτό που προκύπτει κατά μέσο όρο από την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου.

5. Κάθε Μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι οι απαιτούμενοι όροι για την κατοχύρωση του δικαιώματος παροχών σε χρήμα μπορούν να ικανοποιηθούν από τη μεγάλη πλειοψηφία των γυναικών στις οποίες εφαρμόζεται η παρούσα σύμβαση.

6. Εφόσον μία γυναίκα δεν πληροί τους όρους που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία ή που προβλέπονται με κάποιο άλλο τρόπο, σύμφωνα με την εθνική πρακτική για να επωφεληθεί παροχές σε χρήμα, έχει δικαίωμα να επωφεληθεί από επαρκείς παροχές που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία κοινωνικής βοήθειας με την επιφύλαξη του ελέγχου των απαιτούμενων πόρων για τη χορήγηση αυτών των παροχών.

7. Ιατρικές παροχές πρέπει να εξασφαλίζονται στη μητέρα και στο παιδί της, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή με κάποιο άλλο τρόπο σύμφωνα με την εθνική πρακτική. Οι ιατρικές παροχές πρέπει να περιλαμβάνουν την προγεννητική φροντίδα, τη φροντίδα που συνδέεται με τον τοκετό, τη μεταγεννητική φροντίδα και τη νοσηλεία εφόσον είναι απαραίτητη.

8. Προκειμένου να προστατευθεί η κατάσταση των γυναικών στην αγορά εργασίας, οι παροχές σχετικά με την άδεια που αναφέρεται στα άρθρα 4 και 5 πρέπει να εξασφαλιστούν από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση ή από τα δημόσια ταμεία ή με τρόπο που προσδιορίζεται από τη νομοθεσία και την εθνική πρακτική. Ο εργοδότης δεν πρέπει να θεωρείται προσωπικά υπεύθυνος του άμεσου κόστους κάθε οικονομικής παροχής αυτού του είδους, που δικαιούται γυναίκα που απασχολεί, χωρίς να υπάρξει συναίνεση, εκτός αν α) αυτό έχει προβλεφθεί από την ισχύουσα πρακτική ή νομοθεσία στο Κράτος Μέλος, πριν την υιοθέτηση της παρούσας σύμβασης από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας ή β) έτσι έχει συμφωνηθεί μεταγενέστερα σε εθνικό επίπεδο από την Κυβέρνηση και τις πιο αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.

Άρθρο 7

1. Κάθε Μέλος του οποίου η οικονομία και το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς, θεωρείται ότι συμφωνεί με την εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφοι 3 και 4, αν οι παροχές σε χρήμα αντιστοιχούν με ποσοστό τουλάχιστον ίσο με αυτό των παροχών ασθένειας ή προσωρινής ανικανότητας που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία.

2. Κάθε Μέλος που επωφελείται από τη δυνατότητα που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο πρέπει να εξηγήσει τους λόγους και να προσδιορίσει το ποσοστό βάσει του οποίου θα καταβάλλονται οι παροχές σε χρήμα, στην πρώτη έκθεσή του για την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 22 του

Καταστατικού της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας. Στις μεταγενέστερες εκθέσεις του, το Μέλος πρέπει να περιγράψει τα μέτρα που έχουν ληφθεί προκειμένου να αυξήσει προοδευτικά το ποσοστό των παροχών.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Άρθρο 8

1. Απαγορεύεται στον εργοδότη να απολύσει μία γυναίκα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της, της άδειας που αναφέρεται στα άρθρα 4 ή 5 ή κατά τη διάρκεια της περιόδου που ακολουθεί την επιστροφή της από την άδεια που ορίζεται από την εθνική νομοθεσία, εκτός για λόγους που δεν έχουν σχέση με την εγκυμοσύνη, τη γέννηση του παιδιού και τα επακόλουθα αυτής ή το θηλασμό. Το βάρος της απόδειξης ότι τα κίνητρα της απόλυσης δεν έχουν σχέση με την εγκυμοσύνη, τη γέννηση του παιδιού και τα επακόλουθα αυτής ή το θηλασμό εμπίπτει στον εργοδότη.
2. Μετά τη λήξη της άδειας μητρότητας, πρέπει να εξασφαλιστεί, ότι η γυναίκα εφόσον αναλαμβάνει την εργασία, θα ξαναβρεί την ίδια θέση ή θέση ισότιμη αμειβόμενη με τον ίδιο μισθό.

Άρθρο 9

1. Κάθε Μέλος πρέπει να υιοθετήσει κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει ότι η μητρότητα δεν αποτελεί αιτία διάκρισης στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε αυτήν, ανεξαρτήτως του άρθρου 2, παράγραφος 1 της παρούσας.
2. Τα μέτρα στα οποία αναφέρεται η προηγούμενη παράγραφος περιλαμβάνουν την απαγόρευση να απαιτηθεί από γυναίκα που θέτει υποψηφιότητα για θέση εργασίας, να υποβληθεί σε έλεγχο κυήσεως ή να προσκομίσει πιστοποιητικό τέτοιου ελέγχου εκτός αν η εθνική νομοθεσία το προβλέπει για εργασίες οι οποίες α) απαγορεύονται, συνολικά ή εν μέρει, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, στις εγκύους γυναίκες ή σε αυτές που θηλάζουν, ή β) επιφέρουν αναγνωρισμένο ή σημαντικό κίνδυνο για την υγεία της γυναίκας και του παιδιού.

ΜΗΤΕΡΕΣ ΠΟΥ ΘΗΛΑΖΟΥΝ

Άρθρο 10

1. Η γυναίκα δικαιούται μία ή περισσότερες καθημερινές παύσεις ή ημερήσια μείωση της διάρκειας της εργασίας για να θηλάσει το παιδί της.

2. Η περίοδος κατά την οποία επιτρέπονται οι παύσεις για θηλασμό ή η ημερήσια μείωση του χρόνου εργασίας, ο αριθμός και η διάρκεια αυτών των παύσεων καθώς επίσης οι διαδικασίες ημερήσιας μείωσης του χρόνου εργασίας πρέπει να προσδιοριστούν από την εθνική νομοθεσία και πρακτική. Αυτές οι παύσεις ή η ημερήσια μείωση του χρόνου εργασίας πρέπει να υπολογιστούν ως χρόνος εργασίας και κατά συνέπεια να αμειφθούν.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Άρθρο 11

Κάθε Μέλος μετά από διαβούλευση με τις αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις πρέπει να εξετάζει κατά περιόδους τη σκοπιμότητα παράτασης της άδειας που προβλέπεται στο άρθρο 4 και της αύξησης του ποσού ή του ποσοστού των παροχών σε χρήμα που αναφέρονται στο άρθρο 6.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 12

Η παρούσα σύμβαση πρέπει να εφαρμοστεί μέσω της νομοθετικής οδού, εκτός αν εφαρμοστεί με άλλα μέσα όπως συλλογικές συμβάσεις, διαιτητικές αποφάσεις, δικαστικές αποφάσεις, ή με άλλο τρόπο σύμφωνα με την εθνική πρακτική.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Η παρούσα σύμβαση αναθεωρεί τη σύμβαση για την προστασία της μητρότητας (αναθεωρημένη), 1952

Άρθρο 14

Οι επίσημες επικυρώσεις της παρούσας σύμβασης ανακοινώνονται στον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και καταχωρούνται από αυτόν.

Άρθρο 15

1. Η παρούσα σύμβαση δεσμεύει εκείνα μόνο τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των οποίων οι επικυρώσεις θα έχουν καταχωρηθεί από τον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.
2. Η σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώρηση από τον Γενικό Διευθυντή των επικυρώσεων δύο Μελών.
3. Στη συνέχεια η σύμβαση αυτή θα αρχίσει να ισχύει, για κάθε Μέλος, δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία καταχώρησης της επικύρωσής της από αυτό.

Άρθρο 16

1. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει τη σύμβαση αυτή, θα μπορεί να την καταγγείλει μετά τη λήξη περιόδου δέκα ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, με πράξη του που κοινοποιείται στον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και καταχωρείται από αυτόν. Η καταγγελία θα ισχύσει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία που έγινε η καταχώρησή της.
2. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη σύμβαση και δεν έχει ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο μέσα σε ένα χρόνο από τη λήξη της δεκαετίας που αναφέρεται, θα δεσμεύεται για μία νέα δεκαετία και στη συνέχεια θα μπορεί να καταγγείλει αυτή τη σύμβαση στο τέλος κάθε δεκαετίας και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 17

1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί σε όλα τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώρηση όλων των επικυρώσεων και των καταγγελιών που θα του κοινοτοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.

2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώρηση της δεύτερης επικύρωσης που θα του έχει κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής θα εφιστά τη προσοχή των Μελών της Οργάνωσης στην ημερομηνία έναρξης της ισχύος αυτής της σύμβασης.

Άρθρο 18

Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα κοινοποιεί στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για καταχώρηση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πλήρεις πληροφορίες σχετικά με όλες τις επικυρώσεις και όλες τις καταγγελίες που έχει ο ίδιος καταχωρήσει σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων.

Άρθρο 19

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, κάθε φορά που θα το κρίνει αναγκαίο θα υποβάλει στη Γενική Συνδιάσκεψη έκθεση για την εφαρμογή αυτής της σύμβασης και θα εξετάζει αν είναι σκόπιμο να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα ολικής ή μερικής αναθεώρησής της.

Άρθρο 20

1. Σε περίπτωση κατά την οποία η Συνδιάσκεψη υιοθετήσει νέα σύμβαση που θα αναθεωρεί ολικά ή μερικά τη σύμβαση αυτή και εφόσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά:

α) η επικύρωση από ένα Μέλος της νέας αναθεωρητικής σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια και ανεξάρτητα από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου 16 την άμεση καταγγελία αυτής της σύμβασης με την επιφύλαξη ότι θα έχει τεθεί σε ισχύ η νέα αναθεωρητική σύμβαση.

β) από την ημέρα που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρητική σύμβαση παύει η δυνατότητα για τα Μέλη να επικυρώσουν αυτή τη σύμβαση.

2. Η σύμβαση αυτή θα παραμείνει σε κάθε περίπτωση σε ισχύ με τη σημερινή μορφή και το περιεχόμενό της για τα Μέλη εκείνα που την έχουν επικυρώσει και δεν θα επικυρώσουν την αναθεωρητική σύμβαση.

Άρθρο 21

Το γαλλικό και το αγγλικό κείμενο αυτής της σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.